

Kysymykset

Vaihtoehtoiset toimenpiteet rakenteellisen alijäämän kattamiseksi

Mitä konkreettisia säästöehdotuksia on syntynyt ja mikä on niiden rahallinen arvo?

Ohjausryhmässä on tunnistettu useita vaihtoehtoisia toimenpiteitä, jotka liittyvät mm. palveluverkkoon, tilankäyttöön, organisaatorakenteeseen ja toimintatapojen kehittämiseen.

Tässä vaiheessa niitä ei ole koottu euromääräisiksi kokonaisuuksiksi, koska taloudellinen arviointi kuuluu viranhaltijavalmisteluun ennen päätöksentekoa. Ohjausryhmän roolina on tunnistaa vaihtoehtoja ja ohjata valmistelua.

Miten korjausvelkaa aiotaan pienentää?

Korjausvelan hallinta kuuluu kaupunkikehityksen toimialan valmisteluun, perustyöhön ja pitkän aikavälin investointisuunnitteluun.

Ohjausryhmässä on nostettu esiin esimerkiksi tarve suunnitelmalliselle, useamman vuoden korjausohjelmalle, mutta varsinainen suunnittelu ja toimenpiteet kuuluvat viranhaltijoille.

Tulopohja, elinvoima ja osallistaminen

Yrittäjien ja henkilöstön osallistaminen (useita kysymyksiä)

Tärkeitä näkökulmia. Sekä yrittäjien että henkilöstön osallistamista voidaan edelleen kehittää. Ohjausryhmä kuulee mielellään kaupungin henkilöstöstä muitakin kuin johtoryhmää, esimerkiksi henkilöstön edustajan kutsumista vieraaksi on ehdotettu. Myös Karkkilan yrittäjistä on tarkoitus kutsua vieraita ohjausryhmään työsuunnitelman mukaisesti.

Varsinainen osallistaminen on kuitenkin osa viranhaltijavalmistelua ja kaupungin perustyötä. Ohjausryhmän rooli on varmistaa, että nämä näkökulmat huomioidaan.

Voimavarasuunnittelu

Voimavarasuunnittelu kuuluu operatiiviseen johtamiseen ja viranhaltijavalmisteluun. Kaupunginhallitus puolestaan vastaa kaupungin henkilöstöpolitiikasta. Ohjausryhmä voi nostaa esiin havaintoja ja kehittämisideoita, joita saatiin myös esimerkiksi kuntalaistilaisuudessa, mutta ei tee varsinaista suunnittelua.

Kasvuohjelma

Kasvuohjelmaa valmistellaan osana ohjausryhmän työtä, ja siihen kootaan parhaillaan aineistoa ja ideoita työsuunnitelman mukaisesti.

Pitovoima (useita kysymyksiä)

Pitovoima on keskeinen kysymys, ja on totta, että nykyisten asukkaiden arjen sujuvuus on siinä ratkaisevaa. Tavoitteena ei ole palveluiden heikentäminen, vaan niiden järjestäminen pitkällä aikavälillä kestäväällä tavalla kaupungin taloudellinen tilanne ja palveluiden käyttäjäkunta huomioiden.

Pitovoima muodostuu useista tekijöistä – palveluista, asumisesta, työmahdollisuuksista ja kaupungin yleisestä vetovoimasta. Näitä on tarkasteltava kokonaisuutena.

Niin veto- kuin pitovoimalle tärkeitä ovat myös kaupungin maine, mielikuvat ja se, millaisena meidät nähdään ja mitä puolia toiminnastamme nostamme esiin. Aina ei vaadita isoja satsauksia, vaan markkinointia voidaan rakentaa myös sen varaan mitä Karkkilassa jo on. Panostukset eivät ole nykyisiltä asukkailta pois, vaan turvaavat kaupungin kehittymistä ja palveluiden säilyttämisen edellytyksiä. Parhaimmillaan esimerkiksi tapahtumien ja olemassa olevien palveluiden kautta tehtävä markkinointi tuottaa myös pitovoimaa vahvistavia vaikutuksia.

Muuttoliikkeen tarkempaa tutkimista esimerkiksi kyselyllä on ehdotettu päättäjien toimesta jo ennen ohjausryhmän perustamista. Asia on valmistelussa, ja kuuluu operatiiviseen työhön.

Metsäsuunnitelma

Metsiin liittyen ohjausryhmässä on ollut esillä mm. selvityksen tekeminen siltä osin, mitä mahdollisuuksia olisi liittää metsäalueita esim. Metso- tai muihin luonnonsuojeluohjelmiin.

Kaupungin metsäsuunnitelmaa on tehty jo pitkään ja se valmistunee tämän vuoden kuluessa. Sillä selvitetään kaupungin metsät: lähimetsät, joita tarvitaan ja halutaan säilyttää kaupunkilaisten virkistyskäytössä sekä muu metsäomaisuus, jota pitää hoitaa asianmukaisesti.

Palveluverkko

Nyhkälän koulun toimintaa ja mahdollista muuta käyttöä koskevat kysymykset (useita kysymyksiä)

Ohjausryhmä ei ole tehnyt linjauksia Nyhkälän koulutoiminnan pienentämisestä ja oppilaiden siirroista, eikä ole esittänyt koulun lakkauttamista tai koulutoiminnan alasajoa.

Ohjausryhmään on tullut erilaisia ideoita, joissa tarkastellaan esimerkiksi tilojen monikäyttöä ja myös eri kiinteistöjä. Näitä ideoita toimitetaan valmisteluun arvioitavaksi, mutta ohjausryhmä ei tee niistä päätöksiä. Ohjausryhmä ei ole siis linjannut koulutoiminnan muutoksista, vaan tarkastelee vaihtoehtoja osana laajempaa kokonaisuutta.

Kuljetukset, koulupaikkojen määräytymiset ja käytännön järjestelyt (useita kysymyksiä)

Näihin kysymyksiin ei ole tässä vaiheessa vielä valmistelu ratkaisuja, koska ne kuuluvat seuraavaan valmisteluvaiheeseen ja tarkempaan viranhaltijatyöhön. Huolenaiheet ovat tärkeitä ja ne tulee huomioida vaikutusten arvioinnissa eri vaihtoehtojen yhteydessä ennen mahdollisia päätöksiä.

Onko jo laskennassa kuinka paljon Nyhkälän koulusta saatavat valtionosuudet pienenevät eli kaupungin tulot vähenevät, jos Nyhkälää käytetään pääsääntöisesti johonkin muuhun, kuin koulutoimintaan?

Perusopetuksen valtionosuus ei määräydy sen perusteella, missä koulurakennuksessa opetus järjestetään tai mihin yksittäistä kiinteistöä käytetään, vaan se perustuu valtakunnalliseen laskennalliseen kaavaan (mm. oppilasmäärät ja olosuhdetekijät).

Ohjausryhmän käsityksen mukaan koulujen määrä tai koulurakennuksen käyttötavat eivät sen kummemmin vähennä kuin kasvatakaan kaupungin saamia valtionosuuksia. Tarkemmin asiasta kannattaa tiedustella viranhaltijoilta, jotka tuntevat valtionosuuksien muodostumisperusteet hyvin.

Muistiossa (27.1.2026) on maininta, että sivistysjohtaja ja rehtorit edistävät Vähä-Herttuan mallin laskemista. Muistioista ei löydy mainintaa Korhosen mallin edistämisestä, vaikka kaikki ideat piti viedä eteenpäin.

Korhosen malli ei ollut tässä kohtaa tullut vielä ideana ohjausryhmälle. Tähänkin on saatu tarkempi malli ja se on toimitettu eteenpäin.

Onko niin, että ohjausryhmä ei luota rehtoreiden ammattitaitoon, jotka ovat kuitenkin jo aiemmin tuoneet esiin Vähä-Herttuan mallin puutteet lain näkökulmasta, vaan ennemmin uskovat ei-ammattikseen-rehtorin-työtä-tekevän ehdotuksen?

Ohjausryhmä luottaa rehtoreiden ammattitaitoon ja toimittaa kaikki ideat eteenpäin. Ohjausryhmä on myös pyytänyt, että tästä mallista voisi vielä käydä läpi tarkemmin mahdollisesti toimivat ratkaisut. Idea sisältää useamman vaihtoehdon, joista kaikkia esim. rehtoritkaan eivät ole vielä käyneet läpi.

Minkälaisia ideoita kaupunginjohtaja on vienyt ohjausryhmältä eteenpäin palveluverkon kehittämisen jatkotyön hankintaan liittyen? Mihin materiaaliin keskustelut perustuu?

Tämä kysymys ohjattiin kaupunginjohtajalle. Alla vastaus:

Lyhyesti voisi todeta tässä vaiheessa seuraavaa;

- vuoden 2026 talousarvio ja siihen kuuluvat toimenpiteet on suunniteltu valtuuston 10.11.2025 päätöksen mukaisena
- asukasmarkkinointia on tehostettu
- selvitetään muuttoliikkeen perusteita
- hankinnassa mediaseuranta palvelu
- tonttiale,
- raksabonus,
- kevätmessut
- selvitetty mahdollisuutta siirtää varhaiskasvatustoimintaa Nyhkälään
- nuorten työpaja siirtymässä vuokratiloista kaupungintalolle
- tehostettu kaupungin viestintää eri kanavissa
- valtuutetuille kysely palveluiden priorisoinnista
- ulkoilureittien kehittäminen

Alakoulujen nykyisen erityisopetuksen järjestämistavan rinnalle halutaan vaihtoehtoja. Mistä lähikunnista mallia halutaan ottaa? Onko apua kysytty kaupungin omilta erityisopettajilta?

Tähän ideaan liittyen on puhuttu mm. Lopella tehdyistä päätöksistä. Vertailukuntia löytyy tarkasteluun varmasti useampia sivistystoimen omienkin verkostojen kautta. Ohjausryhmällä ei ole tietoa, onko omilta erityisopettajilta kysytty, mutta toivoo henkilöstön vahvaa osallistamista kaikkeen valmisteluun.

Miksi ohjausryhmä haluaa juuri Nyhkälän koulun muuttamista osittain päiväkotikäyttöön? Se on kaikista koulumaisin ja kouluista vähiten remontin tarpeessa. Miksi tehdä muutostöitä juuri siihen rakennukseen, joka on viimeisimpänä remontoitu? Osittainen päiväkotikäyttö luultavasti postaisi Nyhkälän koulun oppilailta mahdollisuuksia monipuoliseen välituntitoimintaan.

Nyhkälään liittyvät ideat perustuvat siihen, että tarvittavat muutostyöt on arvioitu suhteellisen pieniksi ja edullisiksi verrattuna esimerkiksi Haukkamäen koulun muutostarpeisiin. Tätä on pyydetty selvittämään tarkemmin valmistelussa.

Kaupungin taloudellinen tilanne on haastava, mikä vaikuttaa investointimahdollisuuksiin lähivuosina. Siksi eri vaihtoehdoista on perusteltua tarkastella myös kustannuksiltaan kevyempiä ratkaisuja.

Palveluverkkokeskustelussa on noussut esiin myös tarve varhaiskasvatuksen tiloille keskustan alueella, mikä on yksi näkökulma kokonaisuutta arvioitaessa. Esiin nostetut huolenaiheet – kuten vaikutukset koulun toimintaan ja piha-alueiden käyttöön – tulee huomioida vaikutusten arvioinnissa ennen mahdollisia päätöksiä.

Ohjausryhmä ei tee linjauksia yksittäisistä ratkaisuista, vaan tuo esiin vaihtoehtoja.

Vaikutusten arviointi (useita kysymyksiä esim. parhaasta mahdollisesta mallista, koulujen sijainnista)

Vaikutusten arviointi on keskeinen osa jatkovalmistelua. Se tarkoittaa käytännössä sitä, että eri vaihtoehtojen vaikutuksia arvioidaan mm. lasten arjen sujuvuuden, koulumatkojen, ryhmäkokojen, oppimisen edellytysten ja hyvinvoinnin näkökulmista ennen päätöksentekoa.

Ohjausryhmä ei tee tätä arviointia itse, vaan sen tuottaminen kuuluu viranhaltijavalmisteluun. Päätöksiä ei ole tarkoitus tehdä ilman, että käytettävissä on riittävät vaikutusarviot – myös muut kuin taloudelliset vaikutukset huomioiden.

Palveluverkkopäätökset eivät ole pelkästään koulu- ja päiväkotipäätöksiä, vaan vaikuttavat laajasti eri väestöryhmien arkeen. Siksi lapsivaikutusten arvioinnin lisäksi tarvitaan myös muuta vaikutusten arviointia, jotta kokonaisvaikutukset voidaan huomioida päätöksenteossa.

Päätäjille on selvästi jäänyt mielikuva siitä, että enemmistö karkkilalaisista olisi kolmen koulun kannalla, hinnalla millä hyvänsä. Voidaanko järjestää kuntalaisäänestys yhden vs. kolmen koulun mallista, niin päättäjät näkevät, onko karkkilalaiset valmiita maksamaan tämän hinnan kolmesta koulusta?

Ohjausryhmä ei tee päätöksiä kuntalaisäänestyksistä, mutta voi toimittaa idean eteenpäin.

Ohjausryhmän toiminta

Miksi ohjausryhmän muistioiden sisältö on niin suppea ja miksi niiden julkaisu tapahtuu niin harvoin?

Muistioihin kirjataan tehdyt päätökset ja eteenpäin vietävät asiat. Muistio ei ole referaatti käydystä keskustelusta. Tämä on myös normaali menettely kunnan toimielimissä. Ohjausryhmän muistiot ovat julkisia ja ovat kaikkien löydettävissä kaupungin verkkosivuilla.

Kokousmuistiot kirjoittaa ohjausryhmän sihteeri. Ohjausryhmän puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja tarkastavat muistion viimeistään ennen seuraavaa kokousta. Luottamushenkilöt hoitavat tehtävänsä vapaa-ajalla, ja suurimmalla osalla on päivätyön lisäksi muita luottamustehtäviä (esimerkiksi kaupunginhallituksen ja lautakuntien jäsenyydet). Kaikkiin kysymyksiin ja pyyntöihin ei siis voida aina reagoida saman tien.

Muistion konkreettiseen julkaisemiseen ja aikatauluihin vaikuttavat lisäksi kaupunkiorganisaation sisäiset työjärjestelyt, joihin ohjausryhmä ei ota kantaa. Luottamushenkilöt eivät ohjeista kenenkään työtä, vaan se on operatiivista toimintaa.

Materiaalin, keskustelun ja ideoiden avoimuus (useita kysymyksiä)

Ohjausryhmän kokouksissa voidaan puoluekannasta riippumatta keskustella avoimesti ja turvallisesti. Jokainen ryhmäläinen voi ohjausryhmän jälkeen tiedottaa omalle ryhmälleen, mitä aiheita on käsitelty ja tähän myös kannustetaan.

Kokoukset eivät kuitenkaan ole julkisia, ja niissä käsitellään usein keskeneräistä valmistelua sekä asiantuntijoiden näkemyksiä. Yksittäisten puheenvuorojen tai kannanottojen avaaminen ulkopuolelle ei ole suljetusta kokouksesta mahdollista.

Myöskään valmisteleva materiaali ei ole suoraan julkista materiaalia (ei myöskään lautakunnissa, kaupunginhallituksessa tai valtuustossa). Mikäli jotain ohjausryhmään tullutta materiaalia halutaan julkaista, siihen pyydetään lupa erikseen materiaalin laatijalta. Muutamien materiaalien julkaisua on pyydetty, ja ne on julkaistu kaupungin verkkosivuilla materiaalin laatijan luvalla.

Muistiot päätöksistä ja eteenpäin vietävistä asioista ovat julkisia ja ovat nyt kaikkien löydettävissä kaupungin verkkosivuilla (kun saimme viimein julkaisua varten sopivan paikan).

Alkuvuonna ohjausryhmä keskittyi tiedon, materiaalien ja ideoiden keräämiseen (mm. vieraiden kautta). Tiedotteita ohjausryhmätyöstä olisi kuitenkin pitänyt julkaista jo aiemmin ja sille olisi selvästi ollut tarvetta, kuten heränneestä keskustelusta voi päätellä.

Ohjausryhmä pyrkii järjestämään myös kuntalaistilaisuuksia ja muita mahdollisuuksia avoimeen keskusteluun ja ideointiin. Maaliskuussa toteutettiin yleisötilaisuus Nyhkälässä ja kysely sen yhteydessä.

Miksi ohjausryhmän ideoita ei edistetä, vaikka tiedotteessa ja muistioissa ryhmän selkeänä tavoitteena on asioiden nopea edistäminen?

Ohjausryhmä kerää ideoita ja ohjaa valmistelua. Ideoiden edistäminen on kaupunginhallituksen ja lautakuntien sekä virkahenkilöiden päätettävissä. Vaikka ulospäin eteneminen voi näyttää hitaalta, asioita voi olla samanaikaisesti valmistelussa viranhaltijoilla.

Millä konkreettisilla keinoilla ohjausryhmä voisi edistää kahtia jakautuneen valtuustosalin ja kaupungin yhdistymistä?

Ohjausryhmässä keskustellaan avoimesti ja kunnioittavasti toisen mielipidettä kuunnellen. Asioista pyritään löytämään ne osat, joista ollaan samaa mieltä ja edetä siitä kautta kohti yhteistä näkemystä Karkkilan tulevaisuudesta ja tavoista, joilla se pysyy elinvoimaisena ja itsenäisenä.

Mikä taho/kuka vastaa siitä, että ohjausryhmässä tulleet ideat eivät jää keskusteluksi vaan etenevät valmisteluun ja päätöksentekoon - ja kuka vastaa prosessin aikataulusta?

Ohjausryhmästä asiat vie eteenpäin yleensä kaupunginjohtaja. Mikäli asia etenee valmisteluun, siitä vastaavat viranhaltijat. Ohjausryhmästä eteenpäin viedyistä ideoista raportoidaan myös kaupunginhallitukselle – asian esittelijänä tällöin toimii kaupunginjohtaja. Välillä myös ohjausryhmän puheenjohtaja on ollut kutsuttuna kaupunginhallituksen kokoukseen.

Olemme pohtineet ohjausryhmässä myös mm. sitä, millä tavalla matalan kynnyksen ideat olisivat helpoiten viranhaltijoiden poimittavissa suoraan ideapankista, ilman monimutkaista byrokratiaa.

Lopuksi

Ohjausryhmässä pyritään keskustelemaan avoimesti ja rakentavasti eri näkökulmat huomioiden. Työ on kesken, ja tavoitteena on löytää ratkaisuja, jotka kestävät sekä taloudellisesti että kaupunkilaisten arjessa, sekä turvaavat Karkkilan elinvoiman ja palvelut myös tulevaisuudessa.